

forargeligt og bør derfor forhindres. Og det bør saa meget mere forhindres, som ikke alene humane Grunde tale derfor, men ogsaa rent praktiske Grunde og endelig ogsaa en Grundsaetning, som er gammel i vor Lovgivning. Man maa nemlig huske paa, at Eydendet ved sit Arbejde er med til at bevare Pantet for Prioritetshaverne, og dette gør jo, at Prioritetshaverne ere interesserede i, at Eydendet vedbliver at arbejde paa Gaarden, og at de derfor af praktiske Grunde maa ønske, at Forholdet var saaledes, at Eydendet var villigt til at blive der. Men selve det, at man maa erkende — og det tror jeg, at man maa erkende — at Eydendets Arbejde bidrager til at bevare Ejendommen, gør, at man i Hensyn til en gammel, dansk Lovgivningsgrundsaetning kan hævde, at Eydendet ogsaa bør have en særlig Prioritet i Ejendommen til Sikkerhed for Lønnen for det Arbejde, som det har gjort for at bevare Ejendommen. En gammel Forordning om Skibsføreres Fortrinsret af 28de December 1792 foreskriver, at naar Skibet kommer lykkeligt i Havn, skal „Skibsmændskabet være berettiget til for tilgodehavende Hyre og Føring at nyde forlods Betaling og Udlæg i Nederens Bø, først i Fragten, dernæst i Skibet med Tilbehør og endelig i det indladede Gods, for saa vidt samme er Nederens Ejendom, alt fremfor Bodmeri- eller andre Pantekreditorer“ — altsaa forud for Pantekreditor. Og som Grund dertil angiver Lovgiveren selv, at det skyldes Skibskoltens „redelige Ridkerhed og møjsommelige Arbejde“, at Skibet er blevet ført frem, men den samme Lovgivningsgrundsaetning gør sig jo gældende med Hensyn til Eydendets Arbejde paa en Landejendom; det er ogsaa der for en Del Eydendets „redelige Ridkerhed og møjsommelige Arbejde“, som bevarer Landejendommen i god og forsvarelig Drift, saaledes at den for Pantshaveren kan vedblive at være et værdifuldt Pant, og hvis man ikke sikrer Eydendet dets Løn, vil det i Virkeligheden vise sig, at det, som Forholdet nu udvikler sig, vil være i høj Grad uførdelagtigt for Prioritetshaveren. Thi hvad vil Følgen deraf blive? Naar Eydendet bliver opmærksomt paa, at det ikke er sikker paa sin Løn, saa vil Følgen deraf blive, at naar der bliver gjort Udlæg hos en Mand, saa siger Eydendet til ham: „Kunne vi saa vor Løn?“ Og naar saa Manden maa svare, at han ikke har noget at betale Lønnen med, bliver Følgen deraf, at Eydendet siger: „Ja, hvorfor i al Verden skal jeg saa blive ved at tjene paa den Gaard, og arbejde for den Gaard, naar jeg ikke kan saa mit Arbejde

honoreret?“ Følgen deraf vil blive, at Eydendet gaar, at Bedriften standser, at Gaardens Drift ophører at være forsvarelig, og at Pantet forringes, saaledes at Prioritetshaveren taber langt mere, end om den her foreslaede Lovregel havde været gennemført, og som Følge deraf Eydendet, naar det var sikkert paa sin Løn, rolig forblev paa Gaarden. Den Regel, at Eydendets Løn skal gaa forud for Underpant i Løsøre, indførtes i dansk Ret ved en Rancelliplakat af 23de Juli 1819, som foreskriver, at alle de Fordringer, som efter Loven og Anordningerne ere privilegerede til i Tilfælde af Konkurs at nyde Fortrin for simple Chirographariske Fordringer, i Fremtiden ogsaa bør have Fortrin for de Fordringer, der ere forbundne med Underpant, for saa vidt dette ikke bestaar i fast Ejendom. Men saa tilføjes der: Dog skal denne Bestemmelse ikke komme nogen til Skade med Hensyn til alt erhvervede Panterechtigheder. Altsaa: da den Regel indførtes, at Underpant i Løsøre skulde vige for Eydendeløn, bestemtes det tillige, at Reglen om, at Eydendets Løn skulde gaa forud, ikke skulde have tilbagevirkende Kraft, men at de Panterechtigheder, som allerede vare stiftede, skulde gaa forud for Eydendeløn. Jeg kan tænke mig, at man noget kortsynet kunde rejse den samme Paastand med Hensyn til Forholdet mellem Underpant i faste Ejendomme og Eydendeløn, og derfor sige, at det, som dette Forslag tilfigter, vel bør gennemføres, men saaledes, at dets Virkninger ikke maa komme de Folk til Skade, som allerede nu have Prioritet i faste Ejendomme. Her til maa jeg svare, at disse to Forhold paa ingen Maade kunne parallelliseres; thi Underpant i Løsøre er efter sin Natur et Forhold af kort Varighed; Løsøre kan flyttes, og det er i Reglen Ting, som hurtig gaa til Grunde og skulle erstattes med nyt, eller i alt Fald Ting, der lide betydeligt ved Slid, saaledes at Underpant med Sikkerhed i Løsøre ikke kan være noget varigt Forhold; som Regel kan det desuden paa Grund af Forholdets Bestaenhed kun dreje sig om forholdsvis smaa Beløb. Og dette har jo til Følge, at da man bestemte, at Eydendeløn skulde gaa forud for Underpant i Løsøre, var det et meget betydeligt Skaar i Pantshaverens Ret; thi det kunde ske, at den Fordring, Eydendet har, kunde være lige saa stor som den, Pantshaveren har, med Hensyn til Løsøret. Forholdet er derimod anderledes med Hensyn til Underpant i fast Ejendom. Dette er for det første efter sin Natur et stadigt og varigt Forhold; og hvis man saa vil sige, at denne Lov ikke skal have tilbagevirkende Kraft paa dette Omraade, vil man